

СЭЛЭНГЭ АЙМГИЙН 2020-2025 ОНД ХӨГЖҮҮЛЭХ ҮНДСЭН ЧИГЛЭЛИЙН ХЭРЭГЖИЛТИЙН ТАЙЛАН

2024 ОН

**"Сэлэнгэ аймгийн 2021-2025 онд хөгжүүлэх үндсэн чиглэл"-ийн
хэрэгжилтийн тайлан**

Д/д	Зорилт	Арга хэмжээ	Хэрэгжих хугацаа	Төсөв	Шалгуур үзүүлэлт	Суурь түвшин	Зорилтот түвшин	Зарцуулсан хөрөнгийн хэмжээ, эх үүсвэр (сая төгрөг)	Хүрсэн түвшин, үр дүн	Хэрэгжилтийн хувь
22	2.2. Эрүүл мэндийн бодлогыг чанартай, хүртээмжтэй, үр дүнтэй хэрэгжүүлнэ.	2.2.1. Иргэн бүрт мэндийн боловсролыг олгож, урьдчилан сэргийлэх, эрт илрүүлэх үзлэг, оношилгоо шинжилгээнд хамруулах ажлыг тасралтгүй зохион байгуулна.	2021 - 2025	Улсын болон орон нутгийн төсөв	-Эрүүл мэндийн боловсрол олгох сургалтын тоо - Эрт илрүүлгийн үзлэгт хамрагдсан хүүхэд, иргэдийн хамрагдах хувь Шинжилгээнд хамрагдсан иргэд хүүхдийн хувь	Эрүүл мэндийн боловсрол олгох сургалтын тоо-16 -Эрт илрүүлгийн үзлэгт хамрагдсан хүүхэд, иргэдийн хамрагдах хувь 75 Шинжилгээн д хамрагдсан иргэд, хүүхдийн хувь 20	Хүн амд үзүүлэх эрүүл мэндийн үйлчилгээний хүртээмж чанар сайжирна.		Хүн амын нас хүйс, эрсдэлд суурилсан халдварт болон халдварт бус өвчний эрт илрүүлэг үзлэг, оношилгоо шинжилгээ"-ний 6 багц үзлэгийг анхан болон лавлагаа шатны эрүүл мэндийн байгууллагуудад аймгийн хэмжээний 107.8 мянган иргэнд үйлчилгээг үзүүлэхээр аймгийн Нэгдсэн эмнэлэг, Мандал сумын Нэгдсэн эмнэлэгт Эрүүл мэндийг дэмжих төвийг 2022 онд байгуулсан. Аймгийн хэмжээнд хүн амыг өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх үзлэг, оношилгоо, шинжилгээнд 44795 иргэн хамрагдсан бөгөөд хамралтын хувь 41.9 хувь байна. Үүнд: 0-17 насны хүүхдийн эрт илрүүлэгт 30402 буюу 80.9 хувь 18-аас дээш насны насанд хүрэгчийн эрт илрүүлгийн багцад 14393 буюу 20,8 хувь тус тус хамрагдсан байна. 17 сум 6 тосгоны "Мэдээлэл түгээгч" сайн дурын бүлгийг	90

23	2.2.2.Өсвөр насныхны эрүүл мэндийн боловсролыг дээшлүүлж, эрүүл аж төрөх арга барилд суралцуулна.	2021 - 2025	Улсын болон орон нутгийн төсөв	-Үзлэгт хамрагдсан өсвөр насны хүүхдийн тоо - Зохион байгуулагдсан сургалтын тоо - Эрүүл мэндийн сургалтад хамрагдах суралцагчдын тоо -Эрүүл суралцагчдын тоо	"Үзлэгт хамрагдсан өсвөр насны хүүхдийн тоо 460 - Зохион байгуулагдсан сургалтын тоо-8 -Эрүүл мэндийн сургалтад хамрагдах суралцагчдын тоо 484 - Эрүүл суралцагчдын тоо 1500	Өсвөр насныханд үзүүлэх эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээ сайжирна.				байгуулж, иргэдийг шинэ төрлийн коронавирусийн халдвараас урьдчилан сэргийлэх, тэднийг мэдээллээр хангах зорилтын хүрээнд 125 төрлийн мэдээллийг орон нутгийн цахим хуудсаар 153255 удаа түгээж, 1188102 иргэдийн хандалтыг авсан байна.	90
										Өсвөр үеийнхэнд "Нийгмийн эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээ үзүүлэх" кабинеттай анхны аймаг боллоо. Нэгдсэн Үндэсний Байгууллагын Хүүхдийн сан, Дэлхийн Зөн Монгол Олон Улсын Байгууллагын Сэлэнгэ орон нутгийн хөтөлбөрийн санхүүжилтээр "Өсвөр үеийнхэнд нийгмийн эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээ үзүүлэх" кабинет шинээр байгууллаа. Тус кабинетаар дамжуулж өсвөр үеийнхэнд нийгмийн эрүүл мэндийн тулгамдсан сэдвээр лекц, сургалт явуулах мөн эрүүл, зөв дадал хэвшилд сургахаас гадна ахлах болон төгсөх ангийн 209 гаруй сурагчдад арга зүйн зөвлөгөө өгч ажиллаж байна. Аймгийн Нэгдсэн эмнэлгийн өсвөр үеийн кабинетаар 1985 хүүхэд үзлэгт хамрагдаж, аймгийн хэмжээнд 0-17 хүртэлх насны хүүхдийн эрт илрүүлгийн үзлэгт 32048 хүүхдийг хамруулсан."Осол гэмтлээс сэргийлэх", "Илүүдэл жин, таргалалтыг бууруулах", "Эрүүл зөв хооллолт", Бэлгийн замаар дамжих халдварт өвчин", "Эрүүл амьдралын хэв маяг", "Өсвөр нас ба шилжилтийн нас", "Өсвөр насны сэтгэл зүйн онцлог",	

24	2.2.3. Цар тахлаас урьдчилан сэргийлэх, тэмцэх, ард иргэдийн эрүүл мэндийг хамгаалах бэлэн байдал, нөөц бүрдүүлэлт, хариу арга хэмжээ авах чадавхыг бэхжүүлнэ.	2021 - 2025	Улсын болон орон нутгийн төсөв	Зохин байгуулсан арга хэмжээний тоо -Түүнд хамрагсдын тоо -Бэлэн байдлын төлөвлөгөөтэй болсон байгууллагын тоо -Цахимаар арга хэмжээг зохион байгуулах боломжтой байгууллагын тоо	Зохин байгуулсан арга хэмжээний тоо-10 -Түүнд хамрагсдын тоо-2800 - Бэлэн байдлын төлөвлөгөөтэй болсон байгууллагын тоо 10 - Цахимаар арга хэмжээг зохион байгуулах боломжтой байгууллагын тоо-100	Бэлэн байдал хангагдана.	“Ковид-19” халдварт цар тахлын үед хэрэглэх 38 төрлийн 86,853 эм, 16 төрлийн 182,178 хувийн хамгаалах хэрэгсэл, 12 төрлийн 81,657 эмнэлгийн хэрэгслийн 14-30 хоногийн нөөцийг бүрдүүлж, Баянгол, Сайхан, Ерөө сумын Эрүүл мэндийн төвүүдэд нийт 25.8 сая төгрөгийн уушгины багтаамж шалгах спирометр багаж болон дагалдах хэрэгсэл, ковидын дархлаажуулалт, вакцины хэмийн хяналтыг системийг сайжруулахад 11.2 сая төгрөгийн багаж тоног төхөөрөмж нийлүүлж бэлэн байдлыг ханган ажилсан. Эрүүл мэндийн байгууллагуудад ариутгал халдваргүйтгэлийн бодисын 21285 кг нөөцийг бүрдүүлсэн.	“Амны хөндийн өвчлөл”, “Архи тамхины хэрэглээ” сэдэвт 96 удаагийн сургалт, нөлөөллийн ажилд өсвөр насны 101832 хүүхдийг хамруулсан.	100
25	2.2.4. Эрүүл мэндийн мэдээллийн нэгдсэн санд тулгуурлан цахим сүлжээг нэвтрүүлж, иргэдийн өдөр тутмын оношилгоо, эмчилгээ, сувилгаа, сэргээн засах үйлчилгээг	2021 - 2025	Улсын болон орон нутгийн төсөв	Эрүүл мэндийн үйлчилгээний төрлийн тоо - Мэдээллийн цахим сангийн баяжилтийн хувь -Цахим сүлжээний орчин бүрдүүлсэн эрүүл мэндийн байгууллагын эзлэх хувь	Эрүүл мэндийн үйлчилгээний төрлийн тоо 25 - Мэдээллийн цахим сангийн баяжилтийн хувь 100 - Цахим сүлжээний орчин бүрдүүлсэн	Хүн амд үзүүлэх эрүүл мэндийн үйлчилгээ шуурхай болно.	“Цахим эрүүл мэнд” төслийг хэрэгжүүлж, Сэлэнгэ, Мандал сумын Нэгдсэн эмнэлэг “E-Health” программыг нэвтрүүлж, амбулаторийн цахим бүртгэл, үзлэгийн кабинет, тасгууд, лаборатори хоорондоо цахимаар холбогдон оношилгоо, үзлэгийн дугаар авах, шинжилгээнд илгээх, хариу авах, яаралтай тусламжийг эрэмбэлэн цаг алдалгүй оношилгоо шинжилгээнд илгээх, хариуг хүргэх зэрэг 28 төрлийн эрүүл мэндийн үйлчилгээг	90	

	шуурхай, хүртээмжтэй, чанартай үзүүлнэ.				эрүүл мэндийн байгууллагын эзлэх хувь 100				шуурхай үзүүлсэн. 2021-2024 онд www.e-mongolia.mn болон иргэдэд үйлчлэх тусгай дугаараар 11407 иргэнд үзлэгийн цаг олгосон ба 2022 оны 8 дугаар сараас “e-hospital” программыг нэвтрүүлэн анхан шатны эрүүл мэндийн байгууллагууд давхардсан тоогоор 1,891,726 сая удаагийн үзлэг үзлэг хийгдэж, 75660 иргэн хэвтэн эмчлүүлсэн бөгөөд жилд дунджаар 472931 үзлэг хийгдэж, 18915 иргэн хэвтэн эмчлүүлж, эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээг авсан байна.	100
26	2.2.5. Өрхийн эрүүл мэндийн төвүүд, хувийн хэвшлийн ортой болон үүдэн эмнэлэг, эмийн сан, сувилахуйн сувилахуйн төв, ариутгал халдваргүйтгэл, лабораториудын үйл ажиллагааг дэмжиж ард иргэдэд хүрч үйлчлэх боломжийг нь бүрдүүлнэ.	2021 - 2025	Улсын болон орон нутгийн төсөв	Магадлан итгэмжлэгдсэн: Өрхийн ЭМТ-ийн тоо - Хувийн хэвшлийн эмнэлгийн тоо -эмийн сангийн тоо -Сувиллын тоо -лабораторийн тоо	"Эрүүл мэндийн үйлчилгээний төрлийн тоо 25 - Мэдээллийн цахим сангийн баяжилтийн хувь 100 - Цахим сүлжээний орчин бүрдүүлсэн эрүүл мэндийн байгууллагын эзлэх хувь 100	Хүн амд үзүүлэх эрүүл мэндийн үйлчилгээний хүртээмжийг нэмэгдүүлэх ажлын хүрээнд 15 сум, 6 тосгон, 5 өрхийн эрүүл мэндийн төвийг өөрсдийн нөөц, боломжид тулгуурлан үйлчлүүлэгчид ээлтэй орчин бүрдүүлэн өрөөг тохижуулж тусгай хэрэгцээт 450 гаруй хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдэд эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээг үзүүлсэн. 2021-2024 онд өрх, хувийн хэвшлийн 10 байгууллага магадлан итгэмжлэлд хамрагдсан. Мөн 2 ариутгал халдваргүйжүүлэлтийн байгууллага, 3 эмнэлзүйн лабораторийг ажиллуулж байна.			Хүн амд үзүүлэх эрүүл мэндийн үйлчилгээний хүртээмжийг нэмэгдүүлэх ажлын хүрээнд 15 сум, 6 тосгон, 5 өрхийн эрүүл мэндийн төвийг өөрсдийн нөөц, боломжид тулгуурлан үйлчлүүлэгчид ээлтэй орчин бүрдүүлэн өрөөг тохижуулж тусгай хэрэгцээт 450 гаруй хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдэд эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээг үзүүлсэн. 2021-2024 онд өрх, хувийн хэвшлийн 10 байгууллага магадлан итгэмжлэлд хамрагдсан. Мөн 2 ариутгал халдваргүйжүүлэлтийн байгууллага, 3 эмнэлзүйн лабораторийг ажиллуулж байна.	100
27	2.2.6. Мэргэжлийн өндөр чадвартай, туршлагатай нарийн	2021 - 2025	Улсын болон орон нутгийн төсөв	-Бэлтгэгдсэн эмнэлэгийн ажилтны хангалтын хувь -Олон нийтийн ойлголтын	Бэлтгэгдсэн эмнэлэгийн ажилтны хангалтын хувь 27 - Олон	Санхүүгийн болон хүний нөөцийн асуудлаар бие даасан			Аймгийн Нэгдсэн эмнэлэгт Улаанбаатар хотоос томографын шинжилгээг хийх мэргэшсэн дүрс оношилгооны 1 их эмч, 1 нүдний эмч, Ерөө сумын эрүүл мэндийн төвд 1 шүдний их эмч, Мандал	90

	мэргэжлийн эмч, эмнэлгийн ажилтныг гэрээний тусгай нөхцөлтэйгээр ажиллуулна.			болон сэтгэл ханамжийн тандалтын хувь	нийтийн ойлголтын болон сэтгэл ханамжийн тандалтын хувь 100	байдал хангагдана.		сумын Нэгдсэн эмнэлэг 1 Дурангийн их эмч, 1 эмгэг судлаач эмч, 2 шүдний эмч, Сайхан сумын эрүүл мэндийн төвд дүрс оношилгоо судлалын 1 их эмч тус тус гэрээний тусгай нөхцөлтэйгээр ажиллаж байна.	
28	2.2.7. Сургууль, цэцэрлэгийн хүүхдүүдэд эрүүл мэндийн боловсрол олгож, "Эрүүл хүүхэд-Эрүүл Ирээдүй" эрт илрүүлэг үзлэгийг зохион байгуулж, эрүүлжүүлэх ажлыг үе шаттай хэрэгжүүлнэ.	2021 - 2025	Улсын болон орон нутгийн төсөв	Үзлэгийн тоо - Түүнд хамрагсдын тоо	Үзлэгийн тоо 135 - Түүнд хамрагсдын тоо	Нүдний өвчлөлтэй суралцагчид эрүүлжсэн байна.		Хүн амын нас хүйс, эрсдэлд суурилсан халдварт болон халдварт бус өвчний эрт илрүүлэг үзлэг, оношилгоо шинжилгээ"-нд 0-17 насны 2 багц эрүүл мэндийн урьдчилан сэргийлэх үзлэгт 37981 хүүхэд хамруулахаас 30402 хүүхдийг хамруулан, гүйцэтгэл 80,9 байна. Мөн хүүхдийн нүдний өвчлөлийг илрүүлэх анхан шатны үзлэгийг харааны таблет ашиглан зохион байгуулж, харах чадварын бууралттай 525 хүүхэд оношлогдон лавлагаа шатлалын эмнэлэгт илгээн шинжилгээнд хамруулж холбогдох эрүүл мэндийн үйлчилгээг үзүүлсэн.	100
29	2.2.8. "Тусгай хэрэгцээт хүүхдийн хөгжлийн төв"-ийг байгуулна.	2021 - 2025	Улсын болон орон нутгийн төсөв	-Тусгай хэрэгцээт хүүхдийг оношлох, эмчлэх, сувилах, сэргээн засах эмч, мэргэжилтний тоо -Түүнд хамрагдсан хүүхдийн тоо	-	Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдүүд боловсролын үйлчилгээнд хамрагдах боломж бий болно.		Сүхбаатар сумын Хүүхдийн 6 дугаар цэцэрлэгийг сувицлын чиглэлээр үйл ажиллагаа явуулахад дэмжлэг үзүүлж тус сумын хөрөнгө оруулалтаар 204.6 сая төгрөгийн засвар үйлчилгээ, тус сумын Иргэдийн Төлөөлөгчдийн хурлын шийдвэрээр 19.5 сая төгрөг, Тайван улсын хүүхдийн сан 5 сая төгрөг, Дэлхийн зөн Олон Улсын Байгууллага 5 сая төгрөг, аймгийн Засаг даргын нөөц хөрөнгөөс 4.93 сая төгрөгийг тусгай хэрэгцээт хүүхдийн сэргээн засах эмчилгээний тоног төхөөрөмж,	90

								массажны ор, тоглоом зэргийг нийлүүлж дэмжлэг үзүүлсэн. Тус хүүхдийн сувилалд 2021-2024 онд 6-р цэцэрлэгт давхардсан тоогоор 240 хүүхэд хамрагдаж сувилах сэргээн засах үйлчилгээг авсан байна. Уламжлалт эмчилгээний мэргэжлийн эмч ажиллаж байна.	
30	2.2.9. Мандал суманд хүүхдийн эмнэлэг байгуулна.	2021 - 2025	Улсын болон орон нутгийн төсөв	Ашиглалтад орсон барилга	-	Эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээ сайжирна.		Мандал суманд хүүхдийн эмнэлэг байгуулах ТЭЗҮ-ийг боловсруулж, Эрүүл мэндийн яаманд хүргүүлж, төрийн худалдан авах ажиллагааны газраас уг тендерийн үйл ажиллагааг 2 удаа зохион байгуулсан боловч тендэрт оролцохоор баримт бичгээ ирүүлсэн аж ахуйн нэгж, байгууллага байхгүй байсан тул тус арга хэмжээг зохион байгуулах боломжгүй байна.	50
31	2.2.10. Эмч, эмнэлгийн ажилтнуудын тогтвор суурьшлыг хангаж, мэргэжлийн ёс зүй, харилцаа хандлага, хариуцлагыг дээшлүүлнэ.	2021 - 2025	Улсын болон орон нутгийн төсөв	-Зохион байгуулсан сургалтын тоо - Түүнд хамрагдсдын тоо -Ёс зүйн зөрчлийн буурсан хувь	-	Иргэдийн сэтгэл ханамж дээшилнэ.		Эрүүл мэндийн газрын ёс зүйн салбар хорооноос 2021-2024 онд ёс зүйн сургалтыг 45 удаагийн давтамжтайгаар давхардсан тоогоор 3405 эмч эмнэлгийн мэргэжилтэнийг хамруулсан Эмнэлгийн мэргэжилтнүүдэд ёс зүйн сургалт нөлөөллийн ажлыг эрчимжүүлснээр Эрүүл мэндийн яамны 11-11 төв, аймгийн 7036-1111, Эрүүл мэндийн газрын дэргэдэх ёс зүйн салбар хороонд ирүүлсэн иргэдийн гомдол буурч байна. Эрүүл мэндийн сайдын 2021 оны 09 дүгээр сарын 15-ны өдрийн А/578 дугаар тушаалын дагуу эрүүл мэндийн байгууллагаар үйлчлүүлж буй хэрэгчдийн сэтгэл ханамжид тулгуурлан тусламж, үйлчилгээний чанар, аюулгүй	100

										байдал, удирдлага, зохион байгуулалтыг оновчтой болгох зорилгоор өөрийн аймгийн эрүүл мэндийн байгууллагуудыг удирдлага арга зүйгээр ханган, хэрэглэгчдээс сэтгэл ханамжийн судалгааг QR код ашиглан https://1313.mn/ цахим хаягаар өдөр тутам авч хэвшээд байна. 2021-2024 оны байдлаар амбулаториор үйлчлүүлэгчдийн судалгаанд нийт 4027 хэрэглэгч, хэвтэн эмчлүүлэгчийн судалгаанд нийт 1359 хэрэглэгч тус тус хамрагдсан бөгөөд Нэгдсэн эмнэлгүүдийн амбулаториор үйлчлүүлэгчдийн сэтгэл ханамжийн судалгаанд нийт 418 хэрэглэгч хамрагдсан ба 94,6 хувийн сэтгэл ханамжтай, хэвтэн эмчлүүлэгчдээс нийт 356 үйлчлүүлэгч хамрагдсан ба 86,7 хувийн сэтгэл ханамжтай дүн гарсан.
										•Сумын эрүүл мэндийн төвүүдийн амбулаториор үйлчлүүлэгчдийн сэтгэл ханамжийн судалгаанд нийт 4110 хэрэглэгч хамрагдсан ба 93,1 хувийн сэтгэл ханамжтай, хэвтэн эмчлүүлэгчдийн сэтгэл ханамжийн судалгаанд нийт 978 үйлчлүүлэгч хамрагдсан ба 92,4 хувийн сэтгэл ханамжтай үнэлсэн байна. •Тосгоны эрүүл мэндийн төвүүдийн амбулаториор үйлчлүүлэгчдийн сэтгэл ханамжийн судалгаанд нийт 278 хэрэглэгч хамрагдсан ба 96,1 хувийн сэтгэл ханамжтай, өрхийн эрүүл мэндийн төвүүдийн

32	2.2.11. нялхасын эндэгдлийг бууруулна.	Эх - 2021 - 2025	Улсын болон орон нутгийн төсөв	Эхийн эндэгдлийн түвшин /100,000 амьд төрөлт тутамд/-Нялхасын эндэгдлийн түвшин /1000 амьд төрөлт тутамд/	Эхийн эндэгдэл -2 Нялхсын эндэгдэл 1000 амьд төрөлтөнд 10.1 промилль	Эндэгдэл буурна		амбулаториор үйлчлүүлэгчдийн сэтгэл ханамжийн судалгаанд нийт 1312 хэрэглэгч хамрагдсан ба 96,8 хувийн сэтгэл ханамжтай гэсэн дүн гарсан.	100
56	2.7.2. Оюун ухааны хомсдол болон сэтгэл мэдрэлийн өвчнөөс урьдчилан эрт оношлох, сэргийлэх бодлого явуулах, хүн амын сэтгэл зүйн аюулгүй байдлыг хангаж ажиллана.	2021 - 2025	Улсын болон орон нутгийн төсөв	-Урьдчилан сэргийлэх үзлэгийн тоо - Эрүүл мэндийн үйлчилгээ авсан иргэдийн дунд эзлэх хувь	Урьдчилан сэргийлэх үзлэгийн тоо-96000 - Эрүүл мэндийн үйлчилгээ авсан иргэдийн дунд эзлэх хувь-80	Иргэдийг эрт оношилж, илрүүлнэ.		2021-2024 онд 0-1 хүртэлх хүүхдийн эндэгдэл 55 тохиолдол бүртгэгдэж 1000 амьдтөрөлтөд түвшин 43,5 буюу 4 жилийн дундаж 10,8 байна. Эхийн эндэгдэл 3 тохиолдол бүртгэгдсэн. Эхийн эндэгдэл, нялхасын эндэгдлийг бууруулах зорилгоор Дэлхийн эрүүл мэндийн байгууллага, Лавлагаа шатлалын эмнэлгүүд, Эрүүл мэндийн газартай хамтран эх, хүүхдийн тусламж үйлчилгээний чанарыг сайжруулах зоригоор 103 удаагийн танхим болон цахимын сургалт зохион байгуулж давхардсан тоогоор 1040 эмч, эх баригч нарыг хамруулж, эмнэлгийн ажилтнуудын ур чадварыг дээшлүүлэн ажиллалаа	100
								2021-2025 онд Оюун ухааны хомсдол болон сэтгэл мэдрэлийн өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх үзлэгийг 2166 удаа хийж, 323 иргэнийг нарийн мэргэжлийн эмч, сувилагчийн хяналтад авч, 3391 ор хоног ашиглан хэвтүүлэн эмчилсэн. Аймгийн хэмжээнд оюун ухааны хомсдолтой 1211 өвчтөн, сэтгэл мэдрэлийн өвчтэй 1886 иргэний сэтгэцийн эмчийн хяналтад авч ажилласан.	

57		2.7.3. Цус ойртолтоос сэргийлж, удамшлын өвчин болон төрөлхийн согогтой хүүхдийн эрт оношилгооны чадавхыг сайжруулна.	2021 - 2025	Улсын болон орон нутгийн төсөв	-Эрт оношилгоонд төрөлхийн согогтой хүүхдийг илрүүлэх үзлэгийн хувь	Эрт оношилгоонд төрөлхийн согогтой хүүхдийг илрүүлэх үзлэгийн хувь 10	Хүн амын удмын сангийн аюулгүй байдлыг хамгаална.	2021-2024 онуудад 5369 хүүхэд амьд төрснөөс 18 хүүхэд төрөлхийн хөгжлийн гажигтай төрсөн байна. Төрөлхийн гажигаас сэргийлэхийн тулд 20 долоо хоногтой хамрагдвал зохих жирэмсэн эхийн 86 хувийгургийн гажиг илрүүлэх хэт авиан шинжилгээнд хамруулж байна.	100
70	3.4. Ард иргэд, хүүхэд, залуучуудаа бялдаржуул ан чийрэгжүүлж, амьдралын хэв маяг, аж төрөх ёсны салшгүй хэсэг болгон хэрэгжүүлнэ.	3.4.1. Нийтийн биеийн тамирыг иргэдийн эрүүл, идэвхтэй амьдралын хэв маяг, аж төрөх ёсны салшгүй хэсэг болгон хөгжүүлнэ.	2021 - 2025	Улсын болон орон нутгийн төсөв	-Биеийн тамираар хичээллэгсдийн тоо	Биеийн тамираар хичээллэгсдийн тоо 8500	Эрүүл иргэдийн тоо өснө.	Эрүүл иргэний төлөө, дархлаагаа дэмжиж чиглэлээр орон даяар зохион байгуулагдсан Иргэдийн наадам, Эрүүл иргэн-эртэч Монгол аян, Эрүүл Монгол хүн, аймгийн хэмжээнд Жингийн илүүдэлгүй-эртэч Сэлэнгэчүүд аян, Ахмадын баярыг угтсан арга хэмжээний хүрээнд давхардсан тоогоор 30 төрийн болон төрийн бус байгууллагуудтай хамтран 164 арга хэмжээг амжилттай зохион байгуулж давхардсан тоогоор 113222 иргэн хамрагдсан.	100
71		3.4.2. Хүн амд биеийн тамир, спортын үйлчилгээ үзүүлэх төрийн бус байгууллагуудын уялдаа холбоог сайжруулан хамтын ажиллагааг бэхжүүлнэ.	2021 - 2025	Улсын болон орон нутгийн төсөв	-Спортын үйлчилгээ үзүүлэх төрийн бус байгууллагын тоо -Зохион байгуулсан арга хэмжээний тоо -Түүнд хамрагсдын тоо	Спортын үйлчилгээ үзүүлэх төрийн бус байгууллагын тоо 19 -Зохион байгуулсан арга хэмжээний тоо 50 -Түүнд хамрагсдын тоо 3000	Биеийн тамирын үйлчилгээний чанарт ахиц гарна.	2021-2024 онуудад аймгийн хэмжээнд биеийн тамир, спортын тэмцээн, уралдаан нийт 63 арга хэмжээг 25 төрийн болон төрийн бус байгууллагуудтай хамтран зохион байгуулж, давхардсан тоогоор 113222 гаруй иргэн хамруулсан.	100

72	3.4.3. Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн олон төрөлт тэмцээнийг уламжлал болгон зохион байгуулна.	2021 - 2025	Улсын болон орон нутгийн төсөв	-Зохион байгуулсан тэмцээний тоо -Түүнд хамрагсдын тоо	Зохион байгуулсан тэмцээний тоо 1 -Түүнд хамрагсдын тоо 100	Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн оролцоо нэмэгдэнэ.		Монголын бүх ард түмний 15 дугаар наадамд хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн оролцох 3 төрлөөр зохион байгуулж, 11 сумын 120 гаруй тамирчин оролцуулан, төрөл тус бүрд шалгарсан тамирчдыг улсын шигшээ тэмцээнд оролцуулан 2 алт 1 мөнгө 2 хүрэл медаль хүртсэн амжилтыг үзүүлсэн. Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн насанд хүрэгчдийн улсын аварга шалгаруулах жүдогийн тэмцээнд 11 тамирчинг оролцуулан 2 алт, 2 мөнгөн медаль хүртэж багаараа 2 дугаар байранд шалгарсан амжилтыг үзүүлсэн. Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн суугаа волейболын тэмцээнийг Мандал суманд зохион байгуулж 4 сум 1 тосгоны 7 багийн холимог 49 тамирчин оролцож Мандал сумын 1-р баг тэргүүлсэн. Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүний эрхийн өдрийг угтаж 12 сум 3 тосгоны 120 гаруй иргэнийг хамруулан "Сэтгэлийн өнгө" спорт, урлагийн 6 удаагийн арга хэмжээг зохион байгуулж 242 Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийг оролцуулсан.	100
73	3.4.4. Мэргэжлийн, багийн, өвлийн спортыг дэмжиж, тамирчдын чадвар, амжилтыг ахиулахад	2021 - 2025	Улсын болон орон нутгийн төсөв	-Тэмцээний тоо -Түүнд хамрагсдын тоо	-Тэмцээний тоо 15 -Түүнд хамрагсдын тоо 4000	Тамирчдын ур чадвар сайжирна.		Ерөнхий боловсролын Спортын сургууль, гүнзгийрүүлсэн сургалттай ангиудыг нээн хичээллүүлснээр Сагсан бөмбөг, волейбол, хоккейн спортын төрөл, сагсан бөмбөгийн U15, U17 насны улсын аварга шалгаруулах тэмцээнд оролцох сурагчдыг шалгаруулан оролцуулж эрэгтэй 2, 3 дугаар байр, волейболын	100

		дэмжлэг үзүүлнэ.						төрөлд эрэгтэй тэргүүн байр, эмэгтэй 3 дугаар байр, хоккейн тэмцээнд баг тамирчид улсын аварга баг болсон. Сүхбаатар сумын Хоккейн талбайг засварлан, тамирчдын бэлтгэлийг хангуулан дасгалжуулж өсвөрийн Улсын аварга шалгаруулах тэмцээнд тэргүүн байранд шалгарсан. Мэргэжлийн багийн спортыг дэмжих чиглэлээр орон нутагаа чөлөөт бөхийн U17, сагсан бөмбөгийн U18 насны Улсын аварга шалгаруулах тэмцээн, U14 насны волейбол, Таеквондо пүмсэ, Уулын дугуйн УАШТ, Үндэсний бөхийн улсын аварга зэрэг томоохон уралдаан, тэмцээнүүдийг спортын байгууллагын дэмжлэгтэйгээр зохион байгуулж нийт 18 тэмцээнд 4200 гаруй тамирчин хамруулсан.	70
74		3.4.5. Бүх сумд, байгууллагыг орон тооны бус биеийн тамирын арга зүйчтэй болгоно.	2021 - 2025	Улсын болон орон нутгийн төсөв	-Хүний нөөц хангагдсан сумын тоо -Нэмэгдсэн арга зүйчийн тоо	Хүний нөөц хангагдсан сумын тоо 9 -Нэмэгдсэн арга зүйчийн тоо 2	Хүний нөөц хангагдана.	Алтанбулаг сум, Баруунбүрэн сум, Сайхан сум, Мандал сум, Баянгол сум, Ерөө сум, Цагааннуур сум, Хүдэр сум, Дулаанхан тосгонд биеийн тамир, спортын нийтийг хамарсан арга хэмжээг зохион байгуулах болон иргэнийг идэвхтэй хөдөлгөөн, спортоор хичээллэхэд арга зүйн дэмжлэг үзүүлэх нийт 11 биеийн тамирын арга зүйч ажиллаж байна.	100
75		3.4.6. Клуб холбоо, багш дасгалжуулагчдын ажлын үр дүнд суурилсан урамшууллын	2021 - 2025	Улсын болон орон нутгийн төсөв	Амжилт үзүүлсэн: -Клуб холбоо, Багш дасгалжуулагчдын тоо	Амжилт үзүүлсэн: -Клуб, холбоо 8 -Багш дасгалжуулагчдын тоо	Мэргэжлийн ур чадвар дээшилж, ажлын идэвхи нэмэгдэнэ.	Аймгийн Засаг даргын үйл ажиллагааны хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх зардлаас тив, дэлхий, улсын аваргад амжилт гаргасан 12 спортын, 30 багш, дасгалжуулагч, арга зүйч, 20 гаруй	

	хөшүүрэг нэвтрүүлнэ.	Урамшууллын хувь	15, Урамшууллын хувь 5.			тамирчдад 58,5 сая төгрөгийн дэмжлэгийг үзүүлсэн. 2024 онд Монголын хүүхдийн спортын наадамд амжилттай оролцож медаль хүртсэн тамирчин, түүний дасгалжуулагч нийт 50 гаруй хүнийг Засаг даргын үйл ажиллагааны хөтөлбөрийн зардлаас мөнгөн шагналаар шагнаж урамшуулсан. 2023 онд зохион байгуулагдсан Биеийн тамирын салбарын ажилчдын Улсын анхдугаар зөвлөгөөнд 47 албан хаагч оролцож 2 алт, 3 хүрэл медаль хүртэж улсад 3 байранд шалгарсан. 2024 онд 53 албан хаагч оролцож 1 алтан медаль хүртэж 7-р байрт шалгарсан. Төвийн бүсийн ажил мэргэжлийн уралдаанд 6 төрөлд оролцон тэргүүн байранд шалгарч, амжилтыг үнэлэн үр дүнгийн урамшууллыг 31 албан хаагч, ур чадварын нэмэгдлийг 26 албан хаагчдад олгож урамшуулсан.	Монголын хэт холын зайн гүйлтийн холбоотой хамтран “Сэлэнгэ Марафон” нээлттэй тэмцээнийг улсын хэмжээнд 3 удаа, 4 насны ангиллаар, Мандал суманд Монголын автомашин мотоциклын холбоотой хамтран “Хөвчийн хүчтэн” сонирхогчдын Улсын аварга шалгаруулах ЗИЛ 131 автомашины бартаат замын уралдаан, Волейболын идэрчүүдийн Улсын аварга шалгаруулах тэмцээн, Таеквондогийн пүмсэ Улсын	100
	3.4.7. Спортын төрлүүдийн Улсын аварга шалгаруулах тэмцээнийг аймагтаа зохион байгуулна.	2021 - 2025	Улсын болон орон нутгийн төсөв	-Зохион байгуулсан тэмцээний тоо -Түүнд хамрагсдын тоо	Зохион байгуулсан тэмцээний тоо 20 -Түүнд хамрагсдын тоо 500	Тамирчдын ур чадвар сайжирна.		

76

77	3.4.8. Иргэд, хүүхэд залуучуудад үйлчлэх спортын зориулалтын орчин нөхцөлийг сайжруулна.	2021 - 2025	Улсын болон орон нутгийн төсөв	-Шинэ спортын талбайн тоо -Их засвар хийсэн заалны тоо -Тоног төхөөрөмжөөр хангагдсан заалын тоо	Шинэ спортын талбайн тоо 1 -Их засвар хийсэн заалны тоо 1 -Тоног төхөөрөмжөөр хангагдсан заалын тоо 1	Спортоор хичээллэх таатай орчин бүрдэнэ.			аварга шалгаруулах тэмцээнийг Мандал суманд, Сагсан бөмбөгийн U-17 насны Улсын аварга шалгаруулах тэмцээн, Монголын волейболын холбооны U13-14 насны ангиллын улсын аварга шалгаруулах тэмцээн, Чөлөөт бөхийн залуучуудын Дэлхийн аварга шалгаруулах тэмцээний анхны мөнгөн медальт, ОУХМ Санжаагийн Батсүх агсны нэрэмжит чөлөөт бөхийн U17 насны ангиллын Улсын аварга шалгаруулах 23 тэмцээнийг 2021-2024 онуудад зохион байгуулж 600 орчим тамирчин хамрагдсан.	100
									Сүхбаатар, Мандал, Сайхан сумдад 3х3 сагсан бөмбөгийн талбай, соёл, амралт, биеийн тамирын иж бүрэн талбайг шинээр байгуулан ашиглалтад оруулж, давхардсан тоогоор 151,8 мянган иргэнд үйлчилгээ үзүүлсэн. Аймгийн ахмадын хороотой хамтран Граундгольфын спортыг шинээр хөгжүүлэх, техник хэрэгслийг нийлүүлж, аймгийн хэмжээнд үйл ажиллагаа явуулдаг спортын 9 цогцолборт үйл ажиллагааг нь хэвийн хангах чиглэлээр 9 сая төгрөгийн хөрөнгө оруулалт хийгдсэн. Орхон, Жавхлант суманд Биеийн тамир спортыг хөгжүүлэх чиглэлээр спортын цогцолбор барих газар, ТЗҮ боловсруулахад шаардагдах 1,871 сая төгрөгийн хөрөнгийг 2024 оны улсын төсөвт тусган ажиллаж байна. Хүдэр, суманд спортын цогцолборын барилга	

										угсаралтын ажлыг “Морин сувд канстракшин” ХХК хийж гүйцэтгэн ашиглалтад оруулж, материаллаг баазыг сайжруулах чиглэлээр техник хэрэгсэл, тавилга зэрэгт 60,0 сая төгрөгийн хөрөнгө, Монгол Улсын Сайд, олимп нийтийн биеийн тамир спортын үндэсний хорооны даргын төсвийн багцаас 64,0 сая төгрөг шийдвэрлүүлж, тус цогцолборын үйл ажиллагаа, эдэлгээг сайжруулах, урсгал засварт шаардагдах 442,0 сая төгрөг, спортын хэрэглэл материал 165,0 сая нийт 607,0 сая төгрөгийн хөрөнгө оруулалт шийдвэрлүүлж хүүхэд залуучуудад үйлчлэх спортын зориулалттай орчин нөхцөлийг сайжруулсан.Мөн Бие бялдрын Сорилын төвд 465,0 сая төгрөгний тоног төхөөрөмж нийлүүлэгдсэн.	
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

СЭЛЭНГЭ АЙМГИЙН ЗАСАГ ДАРГЫН ТАМГЫН ГАЗАР